

UCHWAŁA Nr XXXVII/303/2018
RADY MIEJSKIEJ W RACIĄŻU

z dnia 23 maja 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku
na terenie miasta Raciąż**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15), art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017, poz. 1875 z późn. zm.) w związku z art. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017, poz. 1289 z późn. zm.), po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku, Rada Miejska **uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwała Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Raciąż, w brzmieniu ustalonym w załączniku do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Raciąż.

§ 3.

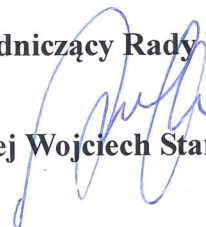
Traci moc uchwała nr XVIII/158/2016 z dnia 12 lipca 2016 r. Rady Miejskiej w Raciążu w sprawie: uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Raciąż.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i obowiązujące od dnia 1 lipca 2018 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Wojciech Staniszewski

REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE MIASTA RACIĄŻA

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1.

Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości położonych na terenie Miasta Raciąża dotyczące:

1. wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:
 - a) prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania lub przyjmowania przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub zapewnienie przyjmowania w inny sposób co najmniej takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, a także odpadów komunalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r., poz.250)
 - b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
 - c) mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
2. rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:
 - a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
 - b) liczby osób korzystających z tych pojemników;

3. częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
4. innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
5. obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
6. wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub poszczególnych nieruchomościach;
7. wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Rozdział 2

Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości

§ 1.

1. Wszyscy właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania i przekazywania odpadów, a odbierający odpady do selektywnego odbierania następujących rodzajów odpadów:
 - 1) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - 2) zużyte opony,
 - 3) przeterminowane leki i chemikalia,
 - 4) zużyte baterie i akumulatory,
 - 5) komunalne odpady zielone ulegające biodegradacji,
 - 6) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
 - 7) metale,
 - 8) odpady budowlane i rozbiórkowe, stanowiące odpady komunalne,
 - 9) papier i tektura,
 - 10) tworzywa sztuczne,
 - 11) szkło.
2. Właściciele nieruchomości którzy zadeklarowali odbieranie odpadów w sposób selektywny zobowiązani są do selektywnego zbierania a odbierający odpady do selektywnego odbierania odpadów komunalnych obejmujących:
 - 1) szkło i opakowania szklane,
 - 2) papier i tektura,
 - 3) tworzywa sztuczne,
 - 4) odpady biodegradowalne.

3. Odpady określone w ust. 1 i 2 oraz zmieszane odpady komunalne zgromadzone w urządzeniach, o których mowa w rozdziale 3, należy przekazywać do odbioru podmiotowi odbierającemu odpady.
- dotyczy nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych
4. Odpady określone w ust. 1 właściciele nieruchomości zamieszkałych, mogą we własnym zakresie, bezpłatnie, dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) pod warunkiem przygotowania ich do oddania zgodnie z regulaminem (PSZOK).
5. Odpady, o których mowa w ust. 2, należy odbierać z częstotliwością określoną w rozdziale 4 niniejszego regulaminu.

§ 2.

1. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do utrzymania czystości, porządku oraz należytego stanu sanitarno - higienicznego nieruchomości.
2. W przypadku zabudowy jednorodzinnej właściciele nieruchomości są zobowiązani do wystawienia pojemnika i/lub worków w dniu odbioru odpadów najpóźniej o godzinie 7:00 do najbliższej drogi publicznej lub innej drogi przeznaczonej do pożytku publicznego. Wystawienie pojemnika i/lub worków do wnęki lub altany śmietnikowej przeznaczonej na pojemnik nie zwalnia właściciela nieruchomości z obowiązku wystawienia odpadów do drogi publicznej lub innej drogi przeznaczonej do użytku publicznego.
3. W przypadku zabudowy wielolokalowej właściciele nieruchomości zobowiązani są do zapewnienia pracownikom podmiotu odbierającego odpady dostępu do miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych w sposób umożliwiający opróżnienie pojemników bez narażenia na szkodę ludzi, budynków lub pojazdów od godz. 7:00 .
4. W przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne właściciele zobowiązani są do udostępnienia miejsc w którym przechowywane są pojemniki i/lub worki od godziny 7:00, albo do wystawienia pojemnika i/lub worka do najbliższej drogi publicznej lub innej drogi przeznaczonej do użytku publicznego.
5. Niewystawienie pojemnika i/lub worków od godz 7:00 do najbliższej drogi publicznej lub innej drogi przeznaczonej do użytku publicznego, albo utrudnienie dostępu pracownikom podmiotu odbierającego odpady do miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych będzie skutkować brakiem odbioru odpadów.
6. W celu umożliwienia prawidłowego odbioru odpadów przez podmiot odbierający odpady, właściciel zobowiązany jest do umieszczenia w widocznym miejscu

tabliczki z numerem porządkowym nieruchomości. W przypadku nieruchomości niezabudowanych zaleca się oznakowanie nieruchomości tabliczka z numerem ewidencyjnym działki lub z numerem porządkowym nieruchomości.

7. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do przekazania odpadów komunalnych zmieszanych oraz odbieranych w sposób selektywny podmiotowi odbierającemu odpady, w terminach wyznaczonych w harmonogramie odbioru odpadów, ustalonej dla danej ulicy i dostarczonemu właścicielom nieruchomości przez firmę odbierającą odpady.
8. Odpady nieudostępnione do odbioru zostaną odebrane w kolejnym terminie odbioru odpadów przewidzianym w harmonogramie.
9. W przypadku stwierdzenia przez podmiot odbierający odpady niedopełnienia przez właściciela nieruchomości zadeklarowanego obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych (stwierdzenie odpadów niezgodnych z przeznaczeniem pojemnika i/lub worka), podmiot odbierający odpady pozostawia informacje właścicielowi nieruchomości oraz odbiera odpady jako odpady zmieszane i powiadamia o tym pracownika odpowiedzialnego za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Raciąż.

§ 3.

1. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości udostępnionej do użytku publicznego poprzez:
 - 1) uprzątnięcie mechaniczne lub ręczne,
 - 2) usunięcie za pomocą środków chemicznych, jeżeli środki te zostały do tego celu prawnie dopuszczone.
2. Jeżeli przy chodniku wyznaczone jest przejście dla pieszych, na wysokości tego przejścia chodnik należy oczyszczać na całej szerokości.
3. Na częściach nieruchomości udostępnianych do użytku publicznego innych niż opisane w ust. 2 uprzątnięcie powinno nastąpić:
 - 1) na chodnikach - do 2/3 szerokości,
 - 2) na pozostałych terenach - do szerokości min. 1,5 m.
4. Do usuwania śniegu lub lodu na części nieruchomości udostępnionej do użytku publicznego, przy której występują tereny zieleni lub zadrzewienia, ust. 1 pkt 2 nie stosuje się.
5. Właściciel nieruchomości ma obowiązek uprzątnąć zanieczyszczenia wskazane w ust. 1 w sposób niezanieczyszczający jezdni lub ścieżek rowerowych, a w przypadku

usuwania śniegu lub lodu z użyciem środków określonych w ust.1 pkt 2, w sposób uniemożliwiający przedostanie się tych środków do korzeni roślin.

§ 4.

1. Mycie pojazdów samochodowych poza myjniami może odbywać się wyłącznie na własnej posesji przy użyciu środków ulegających biodegradacji lub czystej wody bez detergentów. Powstające ścieki nie mogą być bezpośrednio odprowadzane bezpośrednio do zbiorników wodnych lub do ziemi.
2. Mycie pojazdów na własnej posesji może być dokonywane wyłącznie w części obejmującej nadwozie pojazdu.
3. Naprawa pojazdów samochodowych poza warsztatami samochodowymi może odbywać się wyłącznie w zakresie obejmującym naprawy własnych samochodów oraz pod warunkiem:
 - 1) gromadzenia powstających odpadów w urządzeniach do tego przeznaczonych,
 - 2) zabezpieczenia przed przedostawaniem się płynów samochodowych do środowiska,
 - 3) niepowodowania uciążliwości dla właścicieli sąsiednich nieruchomości oraz negatywnego oddziaływania na środowisko w tym emisji hałasu lub spalin.

Rozdział 3

Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym

§ 1.

1. Określa się rodzaje i minimalną pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie nieruchomości:
 1. pojemniki muszą spełniać wymagania Rozporządzenia w sprawie wymagań technicznych jakie powinien spełniać podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
 2. przewiduje się następujące urządzenia do zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy Miasto Raciaż:
 - 1) kosze uliczne o pojemności od 35 do 70 l;
 - 2) kosze na odpady o pojemności 120 l, 240 l, 1100 l;
 - 3) worki o pojemności od 60 do 120 l.

3. odpady komunalne należy gromadzić w workach, pojemnikach lub kontenerach o minimalnej pojemności, uwzględniającej następujące normy:
 - 1) dla budynków mieszkalnych 20 l na mieszkańca, jednak co najmniej jeden pojemnik 120 l na każdą nieruchomość; odpady segregowane można gromadzić w workach o pojemności co najmniej 60 l;
 - 2) dla szkół wszelkiego typu 3 l na każdego ucznia i pracownika;
 - 3) dla żłobków i przedszkoli 3 l na każde dziecko i pracownika;
 - 4) dla lokali handlowych 50 l na każde 10m² powierzchni całkowitej, jednak co najmniej jeden pojemnik 120 l na lokal;
 - 5) dla lokali gastronomicznych oraz ulicznych punktów szybkiej konsumpcji co najmniej jeden pojemnik 120 l;
 - 6) dla zakładów rzemieślniczych, usługowych i produkcyjnych w odniesieniu do pomieszczeń biurowych i socjalnych pojemnik 120 l na każdym 10 pracowników, a w przypadku lokali handlowych i gastronomicznych, dla zapewnienia czystości wymagane jest również ustawienie na zewnątrz, poza lokalem, co najmniej jednego pojemnika na odpady.
2. Selektywne zbieranie odpadów w mieście Raciąż obejmuje następujące frakcje odpadów, które będą gromadzone w systemie workowym z następującymi oznaczeniami na workach:
 - 1) z przeznaczeniem na papier i tekturę;
 - 2) z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne;
 - 3) z przeznaczeniem na odpady ulegające biodegradacji;
 - 4) z przeznaczeniem na szkło i opakowania szklane;
 - 5) z przeznaczeniem na odpady zmieszane.
3. Pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb właściciela.
4. W przypadku niezadeklarowania prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów nieruchomości powinny być wyposażone w odpowiedni pojemnik z napisem „ZMIESZANE”.
5. Właściciele nieruchomości, które w części są nieruchomościami zamieszkałymi, a w części nieruchomościami niezamieszkałymi (mieszanymi) zobowiązani są do złożenia deklaracji w zakresie nieruchomości zamieszkałej jak i nieruchomości niezamieszkałej. A także wyposażenia nieruchomości w pojemniki dla części nieruchomości zamieszkałej oraz w pojemniki dla części nieruchomości niezamieszkałej.

§ 2.

1. Miejsca ustawienia pojemników muszą gwarantować dostęp dla pracowników przedsiębiorcy odbierającego odpady.

2. W celu właściwego odbioru odpadów, pojemniki powinny być ustawione przy drodze publicznej.

§ 3.

Właściciel nieruchomości zapewnia odpowiedni stan sanitarny, porządkowy i techniczny pojemników na odpady komunalne poprzez:

1. wrzucanie do pojemników o określonych kolorach lub oznaczeniach wyłącznie odpady do nich przeznaczone,
2. zamykanie pojemników wyposażonych w klapy w celu zabezpieczenia przed dostępem wód opadowych,
3. udostępnia firmie odbierającej odpady pojemnik w celu poddawania go dezynfekcji, czyszczeniu preparatami usuwającymi drobnoustroje, owady oraz nieprzyjemne zapachy : 1 raz w okresie od października do kwietnia; w okresie od maja do września 1 raz w miesiącu.
4. stosowanie ilości i pojemności pojemników proporcjonalnie do potrzeb w celu niedopuszczania do przeciążania pojemników.

Rozdział 4

Częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych

§ 1.

1. Ustala się następującą częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości i terenów przeznaczonych do użytku publicznego:
 - 1) Odbieranie odpadów komunalnych zmieszanych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, prowadzone będzie z częstotliwością co najmniej raz w miesiącu, z tym że w okresie od kwietnia do grudnia zmieszane odpady komunalne oraz bioodpady stanowiące odpady komunalne będą odbierane z częstotliwością raz na dwa tygodnie.
 - 2) Odbieranie odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny (frakcje: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło i opakowania szklane) od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, prowadzone będzie z częstotliwością co najmniej raz w miesiącu.
 - 3) Ustala się następującą częstotliwość odbierania odpadów komunalnych, które odbierane są z terenu obszarów zabudowy wielorodzinnej zabudowanych budynkami powyżej siedmiu lokali mieszkalnych:
 - a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne –minimum raz w tygodniu,
 - b) segregowane – co najmniej raz w tygodniu.

§ 2.

1. Do zbierania okresowo zwiększonej ilości odpadów komunalnych, oprócz typowych pojemników i kontenerów, mogą być używane odpowiednio oznaczone worki z tworzyw sztucznych, udostępniane przez przedsiębiorcę świadczącego usługi na wywóz odpadów komunalnych i wcześniejszym uzgodnieniu terminu i miejscu ich odbioru.
2. Odpady komunalne powinny być usuwane z taką częstotliwością, aby pojemniki lub worki nie były przepełnione i nie powodowały odorów. Częstotliwość opróżniania pojemników, musi być dostosowana do potrzeb.

§ 3.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do pozbywania się z terenu nieruchomości komunalnych odpadów zmieszanych w sposób obejmujący gromadzenie odpadów w pojemnikach lub workach i przekazanie przedsiębiorcy wpisanemu do rejestru działalności regulowanej.

§ 4.

1. Właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy obowiązani są do gromadzenia na terenie nieruchomości selektywnie zebranych odpadów i przekazania odpowiedniej firmie w sposób obejmujący:
 - 1) odpadów z papieru, tworzyw sztucznych, metali oraz opakowań wielomateriałowych w jednym pojemniku lub worku;
 - 2) odpadów szkła białego i kolorowego w jednym pojemniku lub worku;
 - 3) przekazanie odpadów wielkogabarytowych do utworzonego punktu selektywnej zbiórki odpadów;
 - 4) gromadzenie i przekazanie odpadów z remontów zbieranych w osobnych kontenerach lub workach przeznaczonych do tego rodzaju odpadów do utworzonego punktu selektywnej zbiórki odpadów;
 - 5) przekazanie odpadów niebezpiecznych do punktu selektywnej zbiórki odpadów, w tym:
 - a) przeterminowanych leków,
 - b) zużytych baterii,
 - c) zużyte opony,

- d) pozostałe odpady niebezpieczne, np. opakowania po farbach, kleje, rozpuszczalniki, środki ochrony roślin, aerozole, środki czyszczące, wywabiacze plam, środki do konserwacji drewna oraz opakowania po tych substancjach, a także lampy fluorescencyjne i akumulatory;
- 6) przekazanie odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych do utworzonego punktu selektywnej zbiórki odpadów;
- 7) poddanie odpadów zielonych kompostowaniu na terenie nieruchomości, na której powstały, przy czym nie może to powodować uciążliwości dla użytkowników sąsiednich nieruchomości lub gromadzenie tych odpadów w workach lub innych pojemnikach i przekazanie przedsiębiorcy wpisanemu do rejestru działalności regulowanej prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów;
- 8) wystawianie worków z odpadami komunalnymi w miejsca, z których zostaną odebrane przez przedsiębiorcę odbierającego odpady, następuje co najwyżej na jeden dzień przed terminem odbioru określonym w harmonogramie;
- 9) właściciele nieruchomości, na których powstają odpady komunalne, a nie zamieszkują mieszkańcy, zobowiązani są do pozbywania się odpadów w sposób określony w niniejszym Regulaminie, przy czym odbiór odpadów następuje na podstawie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości złożonej w Urzędzie Miejskim w Raciążu.

Rozdział 5

Częstotliwość i sposoby pozbywania nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości

§ 1.

1. Właściciele nieruchomości, obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości nie rzadziej niż raz na 2 miesiące, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Właściciele nieruchomości obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości w sposób systematyczny, nie dopuszczający do przepełnienia się urządzeń do gromadzenia nieczystości ciekłych, gwarantujący zachowanie czystości i porządku na nieruchomości.
3. Właściciel nieruchomości, na której jest zbiornik bezodpływowy, powinien mieć zawartą umowę z firmą transportującą nieczystości ciekłe.

Rozdział 6

Częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych oraz rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów na terenach przeznaczonych do użytku publicznego i ich rozmieszczenie

§ 1.

1. Usuwanie błota śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z terenów przeznaczonych do użytku publicznego, w tym:

- 1) przystanków komunikacyjnych,
- 2) nieruchomości, na których prowadzone są punkty gastronomiczne lub świadczone są inne usługi obejmujące przygotowanie produktów do spożycia,
- 3) targowisk,
- 4) działek rekreacyjnych,

następuje poprzez użycie sprzętu mechanicznego lub ręcznie, przy czym powinno odbywać się w sposób gwarantujący bezpieczeństwo osób korzystających z tych terenów.

2. Tereny przeznaczone do użytku publicznego wyposażone są w pojemniki o pojemnościach od 35-70 l:

- 1) wzdłuż chodników ,w ilości uzależnionej od natężenia ruchu pieszego.
- 2) na przystankach autobusowych
- 3) przy punktach gastronomicznych lub świadczących inne usługi obejmujące przygotowanie produktów do spożycia

3. Targowiska wyposażone są w pojemniki o pojemnościach o odpowiadającej 2 litrom na każdy m² powierzchni targowiska, jednak niemniej niż 240 l.

4. Częstotliwość opróżnienia pojemników, o których mowa w ust.2 musi być dostosowana na potrzeb w taki sposób, nie prowadzi do ich przepełnienia.

Rozdział 7

Inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

§ 1.

1. Zgodnie z WPGO, gospodarowanie odpadami komunalnymi winno opierać się na następującej hierarchii postępowania z odpadami

- a) zapobieganie powstawania odpadów,

- b) przygotowanie do ponownego użycia,
 - c) recykling odpadów,
 - d) inny niż recykling odzysk odpadów.
2. W celu ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, zmniejszania ich objętości oraz racjonalizacji procesu segregacji właściciele nieruchomości powinni w miarę możliwości:
- 1) kupować produkty bez opakowania lub minimalnie opakowane, w szczególności kupować produkty wg wagi zamiast w porcjach jednostkowo pakowanych,
 - 2) wielokrotnie używać produkty i opakowania, w szczególności unikać produktów jednorazowego użytku,
 - 3) kupować produkty w opakowaniach zwrotnych, w szczególności napoje w butelkach szklanych i za kaucją,
 - 4) korzystać z pudełek, pojemników i kubków, które nadają się do wielokrotnego wykorzystania,
 - 5) wielokrotnie używać słoików, w szczególności do przygotowywania konfitur i przetworów,
 - 6) opróżniać pudełka, pojemniki i kubki z płynów i innych substancji, w szczególności opakowań po pastach do zębów, jogurtach, twarożkach, przed wyrzuceniem do pojemników na odpady,
 - 7) zgniatać plastikowe butelki, opakowania wielomateriałowe oraz tekturowe przed wrzuceniem do pojemników na odpady,
 - 8) kupować produkty w koncentratkach,
 - 9) używać toreb wielokrotnego użytku, w szczególności płóciennych, do codziennych zakupów,
 - 10) kupować i stosować akumulatorki zamiast baterii jednorazowego użytku,
 - 11) oddawać nienoszone ubrania organizacjom charytatywnym lub wrzucać je do pojemników na odzież,
 - 12) oddawać stare, ale nieuszkodzone meble organizacjom charytatywnym lub bezpośrednio znajomym lub sąsiadom,
 - 13) oszczędzać papier poprzez:
 - a) dwustronne drukowanie i kopiowanie,
 - b) prowadzenie notatek na częściowo zużytych papierze,
 - c) tzw. wtórny obieg czyli wspólne korzystanie z gazet i czasopism,
 - 14) ograniczać drukowanie dokumentów poprzez stosowanie elektronicznego obiegu dokumentów,
 - 15) napełniać, regenerować puste tonery do drukarek,
 - 16) kompostować odpady zielone w przydomowej kompostowej na terenie przydomowego ogródka.
3. Uwarunkowania dotyczące kierowania odpadów do instalacji do przetwarzania odpadów.

Rozdział 8

Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku

§ 1.

1. Nieruchomość na które przebywają swobodnie zwierzęta domowe winna być ogrodzona i zabezpieczona w sposób uniemożliwiający samodzielne wydostanie się zwierząt poza jej obszar.
2. Osoby utrzymujące zwierzęta domowe mają obowiązek sprawować nad nimi nadzór w miejscach publicznych w taki sposób, aby nie powodowały one zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi oraz innych zwierząt.
3. Osoby utrzymujące zwierzęta domowe ponoszą pełną odpowiedzialność za zachowanie tych zwierząt.
4. Osoby utrzymujące psy mają obowiązek wyprowadzać je na smyczy a psy ,należące do ras uznanych za agresywne lub mieszańce tych ras, dodatkowo muszą być prowadzone w kagańcu.
5. Zwolnienie psa ze smyczy jest możliwe pod warunkiem, że pies ma założony kaganiec oraz zapewnienia przez właściciela lub opiekuna pełnej kontroli zachowania psa.
6. Na terenach wyznaczonych jako miejsca urządzone na wybiegi dla psów, osoby utrzymujące psy mają obowiązek przestrzegać regulaminu korzystania z takich miejsc.

§ 2.

1. Właściciel zwierzęcia, które zanieczyściło ulicę, chodnik lub inne miejsce publiczne zobowiązany jest do uprzątnięcia zanieczyszczenia
2. Obowiązek określony w ust. 1 nie dotyczy oznakowanych psów przewodników i psów asystujących osób niepełnosprawnych.

§ 3.

1. Osoby utrzymujące zwierzęta domowe zobowiązane są do zlecenia na własny koszt usuwania padłych zwierząt poprzez przedsiębiorce posiadającego zezwolenie na